

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1TdoVS/12/2025
Identifikačné číslo spisu:	9525100210
Dátum vydania rozhodnutia:	09.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:9525100210.9

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Martina Bargela, JUDr. Petra Paludu, JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obžalovaného X. Z., pre zločin rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a iné na neverejnom zasadnutí konanom 9. decembra 2025 v Bratislave o sťažnostiach obžalovaného X. Z. proti uzneseniam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2025, sp. zn. 2 TdoVS 11/2025 a 2 TdoVS 12/2025, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku zrušuje napadnuté uznesenia.

Odôvodnenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uzneseniami z 30. októbra 2025, sp. zn. 2 TdoVS 11/2025 a 2 TdoVS 12/2025 (ďalej len „napadnuté uznesenia“), rozhodol podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku o nevyklúčení sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD., JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Emila Klemaniča z vykonávania úkonov trestného konania vo veciach vedených na najvyššom súde pod sp. zn. 2 TdoVS 11/2025 a 2 TdoVS 12/2025.

Proti týmto uzneseniam podal obžalovaný sťažnosti, ktoré zhodne odôvodnil v podstate tým, že namietaní sudcovia majú v naposledy označených sťažnostných konaniach rozhodovať o dôvodoch námietok zaujatosti podaných proti sudcom JUDr. Jurajovi Klimentovi a JUDr. Petrovi Štíftovi, ktoré (dôvody) v tejto veci už posúdili na základe vlastných oznámení zaujatosti dotknutých sudcov.

Na tomto základe obžalovaný navrhol, aby najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenia a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD., JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Emila Klemaniča vylúčil z vykonávania úkonov v konaniach vedených na najvyššom súde pod sp. zn. 2 TdoVS 11/2025 a 2 TdoVS 12/2025.

Iný senát najvyššieho súdu [§ 32 ods. 5 písm. d) Trestného poriadku, § 18 ods. 1, veta druhá, zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov], tieto sťažnosti, pre ktoré sa viedli dve samostatné konania pod sp. zn. 1 TdoVS 12/2025 a 1 TdoVS

13/2025, na neverejnom zasadnutí podľa § 21 ods. 3 Trestného poriadku spojil do spoločného konania vedeného pod sp. zn. 1 TdoVS 12/2025, keďže spolu súvisia vecne, osobou sťažovateľa i predmetom konania.

Po zistení, že sťažnosti obžalovaného spĺňajú všetky formálne podmienky, najvyšší súd preskúmal v súlade s § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutých uznesení ako i konanie im predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosti obžalovaného sú dôvodné.

V senáte 5 T najvyššieho súdu, zloženom zo sudcov JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Petra Štífta a Mgr. Michala Polláka, prebiehajú dve sťažnostné konania, v úvode označenej veci obžalovaného, vedené pod sp. zn. 5 Tost 32/2025 (na základe sťažnosti predloženej 27. augusta 2025 proti uzneseniu o prijatí obžaloby) a 5 Tostš 7/2025 (na základe sťažnosti predloženej 23. septembra 2025 proti uzneseniu o neprepustení z väzby).

Sudca JUDr. Peter Štíft oznámil 1. septembra 2025 svoju zaujatosť pre pomer k obhajcovi JUDr. Davidovi Lindtnerovi, pričom najvyšší súd v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Klemaniča a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA ho uznesením z 3. septembra 2025, sp. zn. 1 Ndt 15/2025, podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku nevyhlásil z vykonávania úkonov trestného konania vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Tost 32/2025. Dôvody, pre ktoré sudca JUDr. Peter Štíft oznámil svoju zaujatosť, spočívali v kritických vyjadreniach voči jeho osobe, ktoré na tlačových besedách 4. apríla 2024, 8. apríla 2024 a 18. júna 2024 predniesli vysokí politickí predstavitelia ako aj JUDr. X. Y. ako poradcu predsedu vlády, na ktoré tento sudca zareagoval listami adresovanými viacerým inštitúciám, v súvislosti s čím už bol vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v iných veciach.

Obžalovaný podaním z 1. septembra 2025 (doručeným najvyššiemu súdu 2. septembra 2025) požiadal o oznámenie zloženia senátu, ktorý má rozhodovať o jeho sťažnosti proti uzneseniu o prijatí obžaloby. Najvyšší súd na túto žiadosť odpovedal 3. septembra 2025, pričom obžalovaný následne 4. septembra 2025 (podaním doručeným 5. septembra 2025) namietol zaujatosť sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Štífta pre pomer k jeho obhajcovi, ktorú odôvodnil podaním z 9. septembra 2025. Obžalovaný založil svoju námietku zaujatosti voči sudcovi JUDr. Jurajovi Klimentovi na vylúčení tohto sudcu z vykonávania úkonov v inej trestnej veci, v ktorej je stíhaný jeho obhajca JUDr. David Lindtner. Oboch namietaných sudcov, podľa názoru obžalovaného, zároveň vylučuje: (i) skutočnosť, že sa v trestnej veci obhajcu obžalovaného podieľali na porušení ústavných práv JUDr. X. Y. v súvislosti s vydaním väzobného uznesenia najvyššieho súdu z 12. novembra 2020, sp. zn. 4 Tost 45/2020, čo konštatoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze zo 14. apríla 2022, sp. zn. I. ÚS 32/2021, (ii) obsah tlačových besied vysokých politických predstaviteľov za účasti JUDr. X. Y. ako poradcu predsedu vlády zo 4. apríla 2024, 8. apríla 2025 a 18. júna 2024, počas ktorých zazneli kritické vyjadrenia na namietaných sudcov, ktorí sa v nadväznosti na to listami obrátili na viaceré inštitúcie a (iii) trestné oznámenie podané aj JUDr. Davidom Lindtnerom na oboch namietaných sudcov.

Sudca JUDr. Juraj Kliment oznámil 8. septembra 2025 svoju zaujatosť pre pomer k obhajcovi v podstate z rovnakých dôvodov ako sudca JUDr. Peter Štíft, dopĺňajúc, že minister spravodlivosti naňho podal disciplinárny návrh. Najvyšší súd ho v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Kaňu a sudcov JUDr. Jozefa Šutku a JUDr. Emila Dubňanského uznesením z 24. septembra 2025, sp. zn. 3 Ndt 16/2025, podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku nevyhlásil z vykonávania úkonov trestného konania vo veci obžalovaného, vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 5T/5/2025 a na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Tost 32/2025.

O zložení senátu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tostš 7/2025 sa obžalovaný dozvedel 25. septembra 2025 a následne 26. septembra 2025 svoje námietky zaujatosti v nezmenenom znení uplatnil voči sudcom JUDr. Jurajovi Klimentovi a JUDr. Petrovi Štíftovi aj v naposledy uvedenom konaní.

Senát 5 T najvyššieho súdu uzneseniami z 2. októbra 2025, sp. zn. 5 Tost 32/2025 a 5 Tostš 7/2025,

podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku nevytlúčil sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Štífta z vykonávania úkonov v tejto veci vrátane konaní vedených na najvyššom súde pod naposledy uvedenými spisovými značkami.

O sťažnostiach obžalovaného proti uzneseniam najvyššieho súdu z 2. októbra 2025, sp. zn. 5 Tost 32/2025 a 5 Tostš 7/2025, sa od 23. októbra 2025 vedú dve samostatné konania pod sp. zn. 2 TdoVS 11/2025 (ktorému predchádza konanie vedené pod sp. zn. 5 Tost 32/2025) a 2 TdoVS 12/2025 (ktorému predchádza konanie vedené pod sp. zn. 5 Tostš 7/2025).

Podľa Rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2025 v znení účinnom v čase predloženia veci sa súdne oddelenie - päťčlenný senát 2 TdoVS skladal z jeho predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD., stálych členov senátu: JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Jany Kostolanskej, JUDr. Petra Štífta, JUDr. Petra Kaňu a náhradných členov senátu: JUDr. Emila Klemaniča, JUDr. Beáty Javorkovej, JUDr. Dušana Szabóa a JUDr. Emila Dubňanského.

Konanie o (ne)vytlúčení sudcu môže prebiehať na základe námietky zaujatosti vznesenej niektorou zo strán (§ 32 ods. 3 Trestného poriadku) alebo vlastného oznámenia sudcu (§ 32 ods. 1 Trestného poriadku), pričom ak v konkrétnej veci dôjde k ich stretu v dôsledku pomenovania identických dôvodov, ktoré majú zakladať pochybnosť o nestrannosti sudcu, je potrebné vždy zvoliť ten postup, ktorý strane poskytuje väčší rozsah práv.

Vo vzťahu k najvyššiemu súdu to znamená uprednostniť konanie o námietke zaujatosti senátom, ktorého je namietaný sudca súčasťou a ktorého rozhodnutie je preskúmateľné sťažnostným súdom. Význam uvedeného spočíva v tom, že jedine takýto - ústavne súladný postup (k tomu bližšie pozri nález ústavného súdu z 28. januára 2021, sp. zn. II. ÚS 428/2020) je spôsobilý vyvolať účinky vyjadrené v stanovisku trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 15/2017-B., a teda že o (ne)vytlúčení sudcu z toho istého dôvodu sa do právoplatného skončenia veci rozhoduje iba raz (teoretické východiská obsiahnuté v posledných dvoch odsekoch tohto rozhodnutia vychádzajú z uznesenia najvyššieho súdu z 9. augusta 2022, sp. zn. 1 TdoVS 3/2022).

Z vyššie priblíženého prehľadu časti trestného konania vyplýva, že v tejto veci neboli uprednostnené obžalovaného námietky zaujatosti, hoci zaujatosť sudcu JUDr. Juraja Klimenta bola namietnutá skôr, než najvyšší súd rozhodol o vlastnom oznámení zaujatosti tohto sudcu, ktorého dôvody sú naplno zahrnuté v širšie poňatej námietke zaujatosti. Obdobná situácia nastala aj u sudcu JUDr. Petra Štífta, o ktorého oznámení zaujatosti sa síce rozhodlo skôr, než voči nemu obžalovaný podal námietku zaujatosti, avšak iba preto, že v čase konania o tomto oznámení nedostal informáciu, kto bude rozhodovať o jeho sťažnosti proti uzneseniu o prijatí obžaloby.

Za daného stavu, aby boli zachované práva obžalovaného, sa senát 5 T najvyššieho súdu vecne vysporiadal aj s tými dôvodmi námietok zaujatosti sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Štífta, o ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté na základe ich vlastných oznámení, pričom aktuálnou úlohou sťažnostného senátu 2 TdoVS je posúdiť správnosť rozhodnutí senátu 5 T najvyššieho súdu o nevytlúčení týchto sudcov.

Z uvedeného vyplýva, že sudcovia JUDr. Patrik Príbelský, PhD., JUDr. Petr Kaňa a JUDr. Emil Klemanič by z pozície sťažnostného súdu mali rozhodovať aj o tých dôvodoch námietky zaujatosti obžalovaného (tlačových besedách a s nimi súvisiacich reakciách sudcov), ku ktorým už vyslovili svoje záväzné stanovisko pri rozhodovaní o oznámených zaujatostiach sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Štífta.

Podľa § 31 ods. 3, veta prvá a veta druhá, Trestného poriadku z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je (...) vylúčený sudca (...), ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca

alebo prísediaci súdu iného stupňa.

Citované ustanovenie je prejavom tzv. princípu separácie funkcií, ktorého zmyslom je zaistiť nestrannosť konania na súde vyššieho stupňa, resp. predchádzať vzniku pochybnosti o náležitom posúdení rozhodnutia súdom v opravnom konaní.

Napriek tomu, že senát konajúci o sťažnosti proti uzneseniu o (ne)vylúčení sudcu na základe vznesenej námietky zaujatosti podľa § 32 ods. 3, ods. 5 písm. d) Trestného poriadku nemá voči senátu konajúcemu o oznámenej zaujatosti podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku postavenie súdu vyššieho stupňa, resp. vyššiu funkčnú príslušnosť, pri strete týchto dvoch konaní (ako je tomu v posudzovanej veci) je v neskoršom sťažnostnom konaní potrebné použiť § 31 ods. 3, veta prvá, Trestného poriadku, keďže uplatnenie princípu separácie funkcií je v danej situácii rovnako žiaduce, ako keby išlo o konanie v priamej inštančnej súslednosti. Napokon, najvyšší súd už opakovane zdôraznil potrebu extenzívneho výkladu § 31 ods. 3 Trestného poriadku v súvislosti s kreáciou dovolacieho senátu, keď uviedol, že k vylúčeniu sudcu dovolacieho súdu dochádza nielen vtedy, ak sa ako sudca súdu iného stupňa zúčastnil na rozhodovaní v merite veci (o vine, treste, ochrannom opatrení či náhrade škody), ale i v tom prípade, ak sa zúčastnil na rozhodovaní o čiastkovej - nemeritórnej otázke (napr. o väzbe, vylúčení sudcu, odňatí a prikázaní veci), ktorá formálno-právne zodpovedá niektorému z dovolacích dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku a zároveň má byť predmetom dovolacieho prieskumu v tej istej veci (uznesenia najvyššieho súdu z 20. januára 2021, sp. zn. 1 TdoVS 2/2020, z 29. januára 2025, sp. zn. 2 TdoVS 1/2025).

Najvyšší súd na podklade týchto úvah, bez samostatného výroku o vylúčení sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD., JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Emila Klemaníča, zrušil napadnuté uznesenia, keďže k ich vylúčeniu z vykonávania úkonov trestného konania vo veciach, vedených na najvyššom súde pod sp. zn. 2 TdoVS 11/2025 a 2 TdoVS 12/2025, došlo priamo zo zákona.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 4:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.